

Til lovforslag nr. L 142. Betænkning afgivet af Landbrugs- og Fiskeriudvalget den 20. maj 1997

Betænkning

over

Forslag til lov om opdræt af visse dyrearter

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til fødevareministeren, som denne har besvaret skriftligt og i samråd. Nogle af udvalgets spørgsmål og fødevareministerens besvarelse heraf er optrykt som bilag til betænkningen.

Der er af to mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Udvalget konstaterer, at fødevareministeren i sit svar på spørgsmål 26, der er optrykt som bilag til betænkningen, har givet løfte om, at: »... de erfaringer, som ministeriet har fået i forbindelse med fiskerikontrollen, og som opnås i forbindelse med udarbejdelse af retningslinjer til fiskerikontrollen ved drøftelse med Rigsadvokaten, naturligvis (vil) indgå i forbindelse med retningslinjer omkring kontrolbesøg generelt.«

Endvidere har udvalget med tilfredshed noteret sig, at ministeren i sit svar på spørgsmål 24, der er optrykt som bilag til betænkningen, har tilkendegivet, at han vil sikre, at kredsdyrlægerne i forbindelse med udøvelse af kontrollen på bedrifterne så vidt muligt vil forudmelde deres kontrolbesøg under forudsætning af, at dette ikke er til hinder for formålet med kontrollen, og at resultaterne af kontrolbesøget og eventuel opfølgning heraf vil blive gjort klart for bedriftsindehaverne i forbindelse med besøget.

Med hensyn til lovforslagets § 11, stk. 2, har udvalget noteret sig, at ministeren i sit svar på spørgsmål 25, der er optrykt som bilag til betænkningen, har tilkendegivet, at ministeren

vil orientere udvalget om de aftaler, der måtte blive truffet med justitsministeren på området.

Herefter indstiller et *mindretal* (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres medlemmer af udvalget) lovforslaget til *vedtagelse uændret*.

Et *andet mindretal* (Venstres og Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Mindretallet tilslutter sig lovforslagets intentioner om at sikre, at landbrugsmæssig opdræt af dyrearter, der ikke traditionelt holdes som husdyr i Danmark, sker på en måde, der tilgodeser hensynet til dyrenes velfærd og naturlige adfærd.

Mindretallet er derimod stærkt bekymret over lovforslagets mange bemyndigelser. Disse gør det uhyre vanskeligt for en bedriftsindehaver på forhånd at vide, hvordan bedriften skal indrettes for at være i overensstemmelse med forskrifterne. Dertil kommer, at fødevareministeren i svar på spørgsmål 14, der er optrykt som bilag til betænkningen, har givet udtryk for, at en ansøger heller ikke ved henvendelse til en myndighed på forhånd kan få at vide, hvilke betingelser der skal opfyldes for at erhverve tilladelse.

Mindretallet er stærkt bekymret over den stigende tendens til i lovene at give forvaltningsmyndigheder mulighed for at kontrollere borgerne, uden at reglerne om ransagning skal være opfyldt.

Bet. o. lovf. om opdræt af visse dyrearter

Retssikkerheden er i dag ofte helt utilstrækkelig, når det drejer sig om forvaltningsmyndigheders adgang til privat ejendom, og reguleringen er alt for vilkårlig og på kanten af grundlovens regler om boligens ukrænkelighed.

En yderligere svækkelse af retssikkerheden sker ved, at det ofte er den samme myndighed, der kontrollerer, og som mere eller mindre tilfældigt bliver opmærksom på lovovertrædelserne og senere behandler disse lovovertrædelser.

Denne svækkede retsbeskyttelse bliver yderligere markant på grund af det totale fravær af generelle forskrifter for forvaltningsmyndigheder.

I kølvandet på den stigende regulering af borgernes adfærd er nemlig fulgt en stadig stigende kontrolvirksomhed, der med hjemmel i lovgivningen giver myndighederne mulighed for indgreb af f.eks. ransagningslignende karakter.

De mange love, der uden nærmere betingelser f.eks. giver kontrollerende myndigheder adgang til privat ejendom, er en udhuling af grundlovens bestemmelse om boligens ukrænkelighed.

Forvaltningsmyndigheder kan f.eks., uden at ransagningsbetingelserne er opfyldt, trænge ind på privat ejendom og uden at rejse sigtelse »kontrollere«. Myndighederne foretager afhøringer uden at gøre opmærksom på, at »kontrolsamtalen« kan blive anvendt ved en senere straffesag.

Finder forvaltningsmyndighederne beviser for strafbare forhold, gælder hverken regler om afhøring med en sigtets retsstilling eller adgang til advokat, ligesom myndighederne typisk slet ikke er uddannet til og ikke som politiet har forskrifter om forsvarlig efterforskning, indsamling og afvejning af beviser m.v.

Det er et grundlæggende retssikkerhedsproblem i Danmark, at borgere, der overtræder mere formelle forskrifter, ikke har tilnærmelsesvis den retssikkerhed, som gennem strafferetsplejen bliver f.eks. drabsmænd og brandstiftere til del.

I den senere tid har f.eks. bevisbyrderegler i strafferetsplejen i forbindelse med store økonomiske midler hos rockere været diskuteret.

Der er meget strenge regler for politiets muligheder for at anvende de såkaldte tilfældighedsfund.

Hvad andre myndigheder, som under kontrol finder beviser for strafbare forhold, skal foretage sig er ikke reguleret.

Borgerne befinder sig således i en gråzone, hvor myndigheden kommer for at kontrollere, men hvor sagen kan ende som en straffesag, uden at borgeren har de retssikkerhedsgarantier, der gælder inden for strafferetsplejen.

Dertil kommer, at ministeren i sit svar på spørgsmål 16, der er optrykt som bilag til betænkningen, giver udtryk for tilfredshed med, at det er den samme myndighed, der kontrollerer og senere efter kontrolbesøg anmelder for et strafbart forhold. Derved har den pågældende slet ikke den retsstilling som en person, der er sigtet af politiet.

Et *tredje mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 1 stillede ændringsforslag.

Mindretallet er af den generelle og principielle opfattelse, at den private ejendomsret er ukrænkelig og skal respekteres. De hidtidige regler og bestemmelser har ikke givet anledning til, at den private ejendomsret sættes ud af kraft.

Der sker efter mindretallets opfattelse i disse år en kedelig udvikling hen imod, at der i lovforslag indsættes paragraffer, der tilsidesætter den private ejendomsret.

Den private ejendomsret er en afgørende forudsætning for opretholdelsen af vores samfund. Den private ejendomsret er et bolværk mod unødige chikane og overgreb fra andre, herunder offentlige myndigheder, og skal ikke tilsidesættes af smålige ønsker om adgang til landmandens besætning og ejendom.

Skulle der undtagelsesvis være behov for at tilvinge sig adgang til en ejendom, findes der andre steder i lovgivningen udmærkede regler herom, og sådan skal det fortsat være.

Et *fjerde mindretal* (Enhedslistens medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med det under nr. 2 stillede ændringsforslag.

Ændringsforslag

Til § 11

Af et mindretal (FP):

1) Paragraffen udgår.

Af et mindretal (V og KF), tiltrådt af et mindretal (EL):

2) *Stk. 1* affattes således:

»Hvis det skønnes nødvendigt, kan ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri bemyndige Veterinærdirektoratet til til enhver tid mod behørig legitimation og uden retskendelse adgang til offentligt og privat ejede arealer for at udøve de beføjelser, loven eller forskrif-

ter fastsat i medfør af loven tillægger tilsynsmyndigheden.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Baggrunden for ændringsforslaget er, at bestemmelsen efter forslagsstillerens opfattelse kan risikere at tilsidesætte den private ejendomsret.

Til nr. 2

Baggrunden for ændringsforslaget er, at bestemmelsen efter den oprindelige formulering efter forslagsstillernes opfattelse kan svække retssikkerheden, da det ikke er klargjort, hvem der konkret får bemyndigelse.

Erling Christensen (S) Peter Christensen (S) Eva Fatum (S) Erik Mortensen (S)

Frederik Nørgaard (S) Kristen Touborg (SF) nfm. Vibeke Peschardt (RV)

Bent Hindrup Andersen (EL) Ole Vagn Christensen (S) Christian Mejdahl (V)

Bodil Thrane (V) Mariann Fischer Boel (V) fmd. Kim Mouritsen (V) Lene Espersen (KF)

Henning Grove (KF) Peder Sønderby (V) Niels Højland (FP)

Centrum-Demokraterne og Dansk Folkeparti havde ikke medlemmer i udvalget.

Nogle af udvalgets spørgsmål til fødevareministeren og dennes svar herpå*Spørgsmål 5:*

Hvor ofte har politiet ydet bistand ifølge § 10, stk. 2, i lov nr. 341/1992, og kan § 11, stk. 2, i L 142 ikke udelades?

Svar:

Ifølge Veterinærdirektoratet, der administrerer loven og de i medfør af loven udstedte bekendtgørelser, har det ikke hidtil været nødvendigt at få politiets bistand i henhold til § 10, stk. 1, i den eksisterende lov om opdræt af vildt og ræve.

Selv om § 10, stk. 2, ikke har været anvendt, mener jeg ikke, at bestemmelsen er overflødig. Det viser blot, at kontrollen i praksis fungerer, som den helst skulle, uden problemer, hvilket kun er godt.

Jeg skal i øvrigt bemærke, at politiets bistand ikke kun sker for at hjælpe tilsynsmyndigheden, men faktisk også tjener som opdrætternes og dermed borgerens garant for, at tilsynsmyndigheden ikke foretager handlinger, der ligger uden for lovgivningens rammer.

Spørgsmål 14:

Vil en person, der ønsker at oprette en bedrift med opdræt af større dyr, på forhånd hos myndighederne kunne få at vide, hvilke betingelser der nøjagtigt skal opfyldes?

Svar:

Svaret er ja, hvis der er tale om en person, der ifølge loven har indgivet en ansøgning til ministeriet om tilladelse til opdræt af en bestemt dyreart.

Uformelle forespørgsler har ministeriet ikke mulighed for at besvare, idet en egentlig stillingtagen, jf. mit svar på spørgsmål 3, bl.a. kræver indhentelse af sagkyndige udtalelser.

Spørgsmål 16:

Ministeren bedes redegøre for bedriftsindehavernes retssikkerhed ved myndighedernes kontrol set i forhold til personer, der er sigtet inden for strafferetsplejen. Er det efter ministe-

rens opfattelse ikke betænkeligt, at det er den samme myndighed, der kontrollerer og eventuelt senere foretager anmeldelse til politiet?

Svar:

Jeg synes egentlig, der er god sammenhæng i, at det er den samme myndighed, der kontrollerer og eventuelt senere foretager anmeldelse til politiet, da den kontrollerende myndighed jo besidder ekspertisen på området og dermed hurtigt kan se, om gældende regler eventuelt ikke er overholdt.

Hvis Veterinærdirektoratet skulle indvolvere en anden myndighed, ville der blive tale om dobbeltkontrol, hvilket ville være u hensigtsmæssigt for bedriftsindehaveren, der ville få tre besøg – 2 kontrolbesøg og 1 besøg af politiet – ligesom sagsbehandlingstiden nødvendigvis ville trække ud. I øvrigt har jeg umiddelbart vanskeligt ved at forestille mig, hvilken myndighed der i givet fald skulle skydes ind imellem Veterinærdirektoratet og politiet.

I øvrigt er forholdet inden for bl.a. færdselsloven og strafferetsplejen det, at det ofte er politiet, der både foretager kontrollen og træffer beslutning om en eventuel tiltalerejsning. Jeg mener ikke, at dette forhold giver anledning til retssikkerhedsmæssige betænkeligheder.

Spørgsmål 22:

Hvorledes vil ministeren garantere, at myndighederne ikke udøver vilkårlig magt over for bedriftsindehaveren, når borgeren ikke har den retssikkerhed, som garanteres kriminelle, der sigtes for langt større forbrydelser?

Svar:

Jeg kan naturligvis ikke fuldt ud garantere, at der ikke kan ske fejl.

Jeg har imidlertid aldrig hørt om, at kredsdyrlægerne skulle have anvendt magt over for bedriftsindehaverne, og jeg kan da heller ikke forestille mig, at det nogen sinde skulle blive tilfældet.

Skulle det alligevel forekomme, ville det efter min opfattelse være et klart tilfælde af embedsmisbrug med de følger, dette måtte have i form af forflyttelse eller eventuelt afskedigelse.

Med hensyn til spørgsmålet om forholdet mellem retssikkerheden under dette forslag i forhold til det under strafferetsplejen gældende skal jeg henvise til besvarelsen af spørgsmålene 13 og 14.

Spørgsmål 24:

Ministeren bedes bekræfte, at han under besvarelsen af samrådsspørgsmål A, jf. bilag 15, tilkendegav,

- at kredsdyrlægerne i forbindelse med udøvelse af kontrollen på bedrifterne så vidt muligt vil forudanmelde deres kontrolbesøg under forudsætning af, at dette ikke er til hinder for formålet med kontrollen, og
- at resultaterne af kontrolbesøget og eventuel opfølgning heraf vil blive gjort klart for bedriftsindehaverne i forbindelse med besøget.

Svar:

Jeg skal bekræfte, at jeg under besvarelsen af samrådsspørgsmål A tilkendegav, at kredsdyrlægerne vil forholde sig som ovenfor skitseret.

Jeg kan samtidig oplyse, at tilsynsbesøgene i henhold til den eksisterende lov om opdræt af vildt og ræve i vidt omfang har været forudanmeldte, ligesom bedriftsindehaverne dels i forbindelse med selve besøget, men også ved fremsendelse af kopi af den optagne tilsyns-

rapport, er orienteret om resultatet af besøget og en eventuel opfølgning heraf.

Spørgsmål 25:

Ministeren anmodes om at forelægge udvalget de aftaler, der træffes med justitsministeren på området, jf. § 11, stk. 2.

Svar:

Jeg har noteret mig udvalgets ønske og vil orientere udvalget om de aftaler, der måtte blive truffet med justitsministeren på området, jf. lovforslagets § 11, stk. 2.

Spørgsmål 26:

Vil ministeren bekræfte, at han under samrådet g.d., jf. samrådsspørgsmål S på alm. del - bilag 575, tilkendegav, at erfaringerne fra fiskerikontrollen, som ministeren efter drøftelse med Rigsadvokaten vil indarbejde i instrukserne for fiskerikontrollens arbejde med henblik på at sikre borgernes retssikkerhed i forbindelse med kontrolbesøg, også vil blive indarbejdet i instrukserne vedrørende kontrolbesøg inden for ministeriets område generelt?

Svar:

Som det også fremgår af mit svar på udvalgets spørgsmål 158, vil de erfaringer, som ministeriet har fået i forbindelse med fiskerikontrollen, og som opnås i forbindelse med udarbejdelsen af retningslinjer til fiskerikontrollen ved drøftelse med Rigsadvokaten, naturligvis indgå i forbindelse med retningslinjer omkring kontrolbesøg generelt.